

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year, \$10.00
United States, per 6 months 5.00		Foreign countries, per year, \$12.00
Queens Co., per year	\$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months \$6.50
Queens Co., per six months \$5.50		Foreign countries, 6 months, \$6.50

Pavojingas arogantas

PREZIDENTAS Nixonas atvirai pasakė, kad jis nesiskaitys su jokiais Amerikos žmonių protestais, reikalavimais, troškimais. Jis nekeis Vietnamo politikos. Jis tęs karą.

Jis Amerikos žmonėms į akis sako: Jūs mane išrinkote ir jūs dabar man neberekalingi!

Nixonas nepasimokė iš Johnsono. Anas irgi nesiskaitė su žmonių troškimais, kad šis nepateisinas karas būtų nutrauktas. Bet liaudies kantrybė išsisėmė, ir kai atėjo rinkimai, Johnsonas net nebedrįso savo kandidatūrą jai parodyti. Žinojo, kad jo nebeįsireiks.

Tuoju sukaks metai, kaip Nixonas prezidentauja. O karui galo nesimato.

Spalio 15 dienos prieškariniai protestai ir demonstracijos parodė, kad tos liaudies kantrybė vėl pradeda išsisepti.

Ir popiežiui nesiseka

POPIEŽIUS Paulius VI pas save sukvietė kardinolų ir vyskupų suvažiavimą. Pats jam ir pirmininkavo.

Suvažiavimo tikslas buvo pakelti popiežiaus autoritetą ir nuslopinti nepasitenkinimo balsus. Ypač Pauliui nusidėjo tie vyskupai ir kardinolai, kurie pradėjo abejoti popiežiaus neklaidingumu ir reikalavo, kad bažnyčios reikalais jiems būtų duodama daugiau teisų.

Tiesą, popiežius pasakė, kad jis neleis niekam abejoti jo autoritetu ir neklaidingumu, bet iš pranešimų galima spręsti, kad jam nepavyko tuos nepasitenkinimo balsus nuslopinti. Iš suvažiavimo kardinolai ir vyskupai sugrįžo neatsisąžėję savo nuomonės, kad popiežiaus diktatūrai turi būti galas.

Ar švedai nusilenks?

MŪSŲ vyriausybei labai nepatinka, kad Švedijos valdžia priglaudžia pabėgėlius iš Amerikos armijos. Bet dar didesne nuodėme laikomas Švedijos valdžios pareiškimų vertės ekonominės paramos. To jau esą per daug!

Iš Washingtono sklinda balsai, kad mūsų vyriausybė ruošiasi griežtiems žygiams prieš Švediją. Gal ją baus ekonominiai. Gal pradės didelį ant jos politinį spaudimą, kad ji savo nuomonės atsisakytų.

Visų lūpose klausimas: Kaip švedai orientuosies? Ar išsigąs Amerikos grėsmų ir pasitrauks? Greitai paaiškės.

Santykiai nepasikeitė

ATRODO, kad buvę geri santykiai tarp Prancūzijos ir Tarybų Sąjungos nepasikeitė, pasikeitus Prancūzijos vadovybei. Prezidentas Pompidou tęsia prezidento De Gaulle nusistatymą. Tai atitinka pasaulinės taikos reikalus.

Šiomis dienomis Prancūzijos užsienio reikalų ministras Schumann lankėsi Tarybų Sąjungoje ir tarėsi su jos vadovybe. Dabar pranešama, kad Prancūzija pakvietė Tarybų Sąjungos partijos ir vyriausybės vadus, būtent, Brežnevą, Podgorną ir Kosyginą pas save į svečius. Apilankymui laikas dar nenustatytas, bet jis turės įvykti dar šiais metais, gal lapkričio mėnesį.

Kaip žinia, Prancūzija nepasitenkinusi Amerikos imperializmo užmačiomis Vakarų Europoje. Ji norėtų, kad Europa atsipalaidotų nuo tos įtakos. Tai nelengvas procesas.

Prancūzai žino, kad to reikia siekti per visos Europos vienybę ir glaudų bendradarbiavimą. O kaip tik tokios vienybės idėją energingiausiai puoselėja Tar. Sąjunga. Štai klausimas, kuriuo abiejų šalių interesai siejasi, kuriuo galima bendra kalba. Netenka abejoti, kad Tarybų Sąjungos vadų lankymosi programon įeis ir kiti klausimai, kuriais bus ieškoma bendros kalbos su naująja Prancūzijos vadovybe.

Architektūrinės kūrybos apžiūra

Prieš dvejus metus buvo surengta pirmoji visasąjunginė architektūrinės kūrybos apžiūra. Kaip žinoma, aukšto įvertinimo susilaukė ir eilė Lietuvos architektų darbų. Visasąjunginės apžiūros premijas gavo Vilniaus Žirmūnų rajono rektoriaus ir Vilniaus Statybinių kultūros rūmų projektų autoriai,

Šiomet rengiama antroji apžiūra, kuri taps tradicine, LTSR Architektų sąjungos valdybos prezidiumas visasąjunginei apžiūrai atrinko penkiolika darbų, jų tarpe—Vilniaus Parodų rūmus (autorius—V. Čekanauskas), kolektyvo paruoštą sostinės Lazdynų rajono, studentų miestelio išplanavimą (R. Dičius ir J. Jurgelionis), Kauno Politechnikos instituto Elekttronikos rūmų (autorius V. Dičius) ir kitų projektus.

Kas ką rašo ir sako

IR JIS PRIPAŽIŪSTA

Žurnalistas H. Schwartz "The N. Y. Timeso" skiltyje laikomas dideliu "kriminalologijos" žinovu. Jis yra to laikraščio "Redakcinės tarybos" narys.

Spalio 13 d. jis "Timese" rašo tema: "Five Years After Krushchev: A Moscow Balance Sheet." Jis kalba apie naujosios kolektyvinės vadovybės su Brežnevu ir Kosyginu priešakyje pasiekimus per tuos penkerius metus. H. Schwartz pripažįsta, kad toji vadovybė turi kuo pasirodyti ir pasididžiuoti.

Jis nurodo, kad šitie penkeri metai pasižymėjo Tarybų Sąjungos (kuria, žinoma, jis vadina "Rusija") žmonių buities pakilimu. Taip pat šalyje viešpatavo politinė ramybė. Tarybų Sąjungoje nebuvo jaunimo revoliucijos, negrų sukilimo, neigi masinio antivietnamio pasipriešinimo, ką mes esame pergyvenę čionai Amerikoje.

Taip pat toji kolektyvinė vadovybė daug laimėjo tarptautinėje scenoje. Per tą laikotarpį labai sustiprėjo Tarybų militarinė galia ir politinė bei ekonominė įtaka. Svarbu, kad buvo išvengta susikirtimo su Jungtinėmis Valstijomis.

Pagaliau dabartinė vadovybė gali pasididžiuoti savo gretų vieningumu. Galima pridėti dar ir tą, kad per šį laikotarpį "neiškilė" nė vienas diktatorius."

Bet Schwartz nebūtų Schwartz, jeigu jis čia ir sustotų. Jis suranda ir didelių "nepasisekimus." Jam tarybinė ekonomika "šlubuojanti," naminė ramybė buvusi nupirktą "opozicijos nuslopinimo kaina," jam, aišku, nepatinka Tarybų Sąjungos politika Vidurio Rytuose, neigi jos vaidmuo Čekoslovakijos įvykiuose.

TIK JAU NE RELIGIJOJE ŽMONIJOS IŠGANYMAS

Savo vedamajame "Religija nieko neišriša" "Liaudies Balsas" (spalio 10 d. sako:

Klerikalinę spaudą dažnai privedama, būk viskas pasaulioje būtų gerai, jeigu žmonės laikytųsi prie bažnyčios. Bet gi buvo laikai, kada žmonės buvo prie bažnyčių, dvasiškių suspausti. Kas nepaklausydavo, tuos apšaukdavo eretikais ir degindavo. Nebūti ištikimui bažnyčiai buvo labai sunku. O vistiek negerovių tais laikais taip pat buvo. Nestokavo ir karų.

Toliau nurodęs, kas dabar dedasi Šiaurės Afrikoje ir Indijoje, kaip ten verda kruvinos kovos tarp religinių sektų, laikraštis rašo:

Taigi, tikėjimas, priklausymas bažnyčiai, nepadarė žmonių geresniais, tolerantiškesniais. Iš tikrųjų, vienos sektos įsivaizdavimas geresne, peikimas ar net smerkimas kitos sektos tikėjimo, dažnai būna priežastimi neapykantos.

Atrodo, kad pagrindu nesutikimų, net ir tarp religinių sektų, dažnai būna kokie nors materialiniai dalykai. Atsimenat, Lietuvoje dažnai bylinėdavosi tikri broliai daug dažniau, negu pašaliečiai, ir tų bylų priežastimi būdavo kokie nors materialiniai dalykai, nepasidalinimas palikimu,

žeme ir tt. Mūsų lietuviški vėksniai, kad ir labai sutardami antikomunizmo klausimu, vistiek turi daug skirtingų grupuočių. Jie dažnai pykstasi ne tiek dėl politikos, kiek dėl pinigų pasiskirstymo. Jų tikėjimas, religija, nei kiek nesušvelnina jų santykių.

VILNIAUS "TIESOJE" APIE MŪSŲ MIELAJĄ DRAUGĘ VENTIENĘ

Vilniaus didžiamie dienraštyje "Tiesoje" (spalio 9 d.) pasirodė labai gražus straipsnis apie mūsų veikėją ir dainininkę Nelę Ventiene. Rašo jos ir mūsų gerą draugę Nastę Buknienę.

Papasakojus savo pažintį ir pirmąjį susitikimą su Nėle, Nastė rašo:

Niujorke mes turime "Aido chorą, kuriam vadovauja Mildred Stenslerienė. Be jo pasirodymų nepraeina nė vienas žymesnis mūsų judėjimo įvykis. Tačiau mūsų choras nebūtų toks, koks jis šandien yra, jeigu jame nedainuotų Nėlė Vientienė. Ji — mūsų visų pripažinta solistė. Aš visada galvoju, kas būtų įvykę, jeigu ji būtų turėjusi kitokias gyvenimo sąlygas, jeigu ji būtų turėjusi galimybę mokytis dainavimo pas specialistus. Nėra abejonės, jog ji būtų tapusi profesionalia artiste.

Nėlė Vientienė gimė JAV. Dar būdama mažytė, ji su tėvais sugrįžo į Lietuvą. Ten gyvenimas tų metų buvo vargingas. Vaikystėje ji patyrė nemažą vargą, todėl paaugusi ji vėl atvyko į JAV. Tačiau ir čia jos niekas su pyragais nelaukė. Sunkiu, atkakliu darbu ji turėjo užsidirbti sau duoną. Ji dirbo ir mokėsi, mokėsi ir dirbo.

Kuomet Ventų šeimoje gimė Konradas, o paskui ir Poviliukas, šeimoje atsirado papildomų rūpesčių. Nelengva buvo išvykti į repetitijas, koncertus. Tuomet Ventai pasimėdavo abu mažus vaikus su savimi. Labai dažnai juos Nėlė parsiveždavo į namus jau miegančius.

Anksčiau, kai mūsų judėjimo dalyvių gretos buvo jaunesnės, mes statydavome operetes, o kartą net buvome lietuviško filmo artistai. Ne viskas mums vienodai sekdavosi, tačiau mums visada padėdavo susiklausymas, bendradarbiavimas, entuziazmas.

Daina mūsų tarpe plačiai skamba iki šiol. Šiais metais Floridoje įspūdingai prėjo mūsų meno festivalis. Ir šiame festivalyje ir visur kitur jausmingai skamba švelnus Nėlės balsas. Dabar mūsų chorai dainuoja daug Tarybų Lietuvos kompozitorių sukurtų dainų. Ir tai mus nuneša toli prie Nemuno krantų, į gimtąjį kraštą.

Nėlės Ventiens gimtadienio proga mes linkime jai sveikatos ir skambios dainos.

RUDUO

Snara kriauklėm vanduo—Toks tekėjimo būdas. Medžiais karstos ruduo, Tarsi katinas rudas.

Virš laukų—debesų Kabo balzganos paltys. Piktas vėjas bosu Su miškais ima bartis.

Snara kriauklėm vanduo—Toks tekėjimo būdas. Medžiais karstos ruduo, Tarsi katinas rudas.

Kostas Federavičius

Laiškai redakcijai

Gerbiamas draugė,

Rugsėjo 2 dieną, vėlai vakare, pastačiau koją ant gimtinės žemės. Visur gerai, bet namie geriausia. Vau laukiama namuose, sutiko Juozas ir sūnūs.

Trys mėnesiai praleisti Amerikoje man buvo didelis malonumas ir asmeninė patirtis. Pamačiau visiškai skirtingą savo civilizaciją, gyvenimo lygių, gamtinės sąlygomis ir bendrai visą buitimi, kraštą. Ameriką ir liks Amerika. Didelių galimybių šalis. Amerikiečiai malonūs, visuomet besisąsantieji, nors tikrai jie taip pat turi rūpesčių, nepasisekimų, kaip ir kiekvienas mirtingasis. Įdomus, įvairus ir turtingas kraštas. Per trumpai aš joje buvau. Gal kada nors teks ją pamatyti dar kartą. Prie dabartinės aeronautikos toliai trumpėja labai sparciai.

Grįžusi į namus daug pasakojau pažįstamiems, visiems įdomu, visi nori sužinoti ką nors nežinomą.

Na, žinoma, norėjau ir atsigausti po kelionės, nors bekeliaudama po Ameriką jokio nuovargio nejauciau.

Būdama Amerikoje neturėjau galimybių sekti mūsų kultūrinį gyvenimą. Nudžiugau pamačiusi naujus leidinius, knygas, žurnalus, jų tarpe Juozo dvi knygas: "Nanseną" ir jo paruoštą 16-ą leidinį "Apie žemaičių dievus." Buvo labai malonu pamatyti ir Juozo aspiranto R. Marčėno "Šiaurės ekonominio vystymosi sukilimas 1769 m." ir netik išleista knyga, bet perskačiau žurnaluose viešųjų kitą jo apsakymą. Būdamas aspirantu, jis daug vargavo. Vadovas buvo gana reiklus, daug jį prikamavo dėl kalbos, dėl stiliaus. Kitą kartą net neįėjau būdavo dėl nuolatinių pastabų. R. Marčėnas kantriai, sukančes dantis, išėjo tą vargą mokyklą ir net tapo literatu.

Maloni buvo žinia ir valstybės premijos paskyrimas už "Vilniaus miesto istoriją."

Didelį malonumą turėjau išklausyti Vilniaus vyrų "Varpas" choro koncertą. Šiame choro dalyvauja apie šimtą vyrų, daugiausia inžinierių. Jie dainos mėlėtojai.

Iš choro buvo sudaryta 30 asmenų kamerinė grupė, kuri šiais metais rugpjūčio mėn. dalyvavo polifoninės muzikos festivalyje Italijoje. Repertuaras grynai lietuvių dainos ir vienas kitas klasikinis dalykas, o pabaijai, dabar tapusia antruoju mūsų himnu, Maironio vienas mirtingasis. Įdomus, įvairus ir turtingas kraštas. Per trumpai aš joje buvau. Gal kada nors teks ją pamatyti dar kartą. Prie dabartinės aeronautikos toliai trumpėja labai sparciai.

Grįžusi į namus daug pasakojau pažįstamiems, visiems įdomu, visi nori sužinoti ką nors nežinomą.

Na, žinoma, norėjau ir atsigausti po kelionės, nors bekeliaudama po Ameriką jokio nuovargio nejauciau.

Būdama Amerikoje neturėjau galimybių sekti mūsų kultūrinį gyvenimą. Nudžiugau pamačiusi naujus leidinius, knygas, žurnalus, jų tarpe Juozo dvi knygas: "Nanseną" ir jo paruoštą 16-ą leidinį "Apie žemaičių dievus." Buvo labai malonu pamatyti ir Juozo aspiranto R. Marčėno "Šiaurės ekonominio vystymosi sukilimas 1769 m." ir netik išleista knyga, bet perskačiau žurnaluose viešųjų kitą jo apsakymą. Būdamas aspirantu, jis daug vargavo. Vadovas buvo gana reiklus, daug jį prikamavo dėl kalbos, dėl stiliaus. Kitą kartą net neįėjau būdavo dėl nuolatinių pastabų. R. Marčėnas kantriai, sukančes dantis, išėjo tą vargą mokyklą ir net tapo literatu.

Drąsiai galiu tvirtinti, Amerika tokio choro neturėtų. Muzikos mėgėjai būtų nustebinti jų atlikimu. Taip ir norėtųsi, kad jie pagarsintų Lietuvą už Atlanto. Mielai klausytųsi ne tik lietuviai, bet ir amerikiečiai. Muzikinė kalba tarptautinė, visiems suprantama. Norėjau pasukti "radijo bangas," kad jį užgirstų visi Amerikos lietuviai!

Skubėjau suspėti ir prie Baltijos. Tokio pajūrio, kaip Palangos, negalima nepasigilti.

Sekančiais metais žemai-

čiai ruošiasi didelei dainų šventei, kuri įvyks prie Platelių ežero. Ten statoma bus estrada, o jos projektą autorius mano sūnus Julius. Jis vyko suderinti sąvo planą į Platelius. Kartu skubėjau ir aš į Palangą. Buvau pasiilgęs gintarinio kranto. Dienos buvo gražios, vanduo ir oras šiltas, dangus toks mėlynas, o pajūris švarutėlis, o mano mintys lėkė per vandenį į amžinai žydincią Kaliforniją, Mičigeno pakrantą, Manhataną salą.

Palangoje per vasarą atsirado keletas naujų pastatų, kurie patraukia akį. Vienas jų — kavinė "Vaidilutė" — medinė, nacionaliniame stiliuje, net šiaudiniu stogu. Projekto autorius architektas Tiškus. Antras, kurio negalima nepastebėti, nes savo sprendimu yra labai originalus ir modernus — poilsio namai "Žilvinas." Pastatas stovi ant gelžbetoninių polių, statybai panaudotas gelžbetonis, gražiai sutvarkyta teritorija, aplinkui pušys ir nuolat žydinti pieva sudaro labai jaukų Palangos kampelį. Projekto autorius architektas Lėckas.

Šiomis dienomis Lietuva, kaip ir visos socialistinės šalys, mini Vokietijos Demokratinės Respublikos dvidešimtmetį. Vilnius palaiko ekonominę-kultūrinę draugystę su VDR gėlių miestu Erfurtu. Todėl prieš porą dienų Vilniuje buvo atidaryta Erfurto apygardos paroda. Apie šią apygardą 1967 m. "Mokslas ir gyvenimas" Nr. 9 esu rašiusi. Ji viena didžiausių VDR apygardų. Ta proga Vilniuje vykstą vokiškų filmų festivalis.

Su koncertais atvyko meninė grupė. Erfurtiečių ir vilniečių draugystė pagrįsta bičiulišku nuosirdumu.

Tokių ir panašių kultūrinio gyvenimo nuotrupų yra daug. Čia suminėčiau keletą. Gyvenimas niekur nestovi vietoje, laikas keičiasi, o su laiku keičiamės ir mes visi.

Geriausio linkėjimai nuo Juozo.

St. Jurginienė

Vilnius, X 7

Juozui Staneliui

Gerbiamas Draugė, Pirmiausia sveikinu jus už aprašymą apie Lietuvą. Tai neužmiršamas raštas, lengvoje formoje labai suprantamais žodžiais parašytas. Aš net apsisverčiau jūsų įspūdžius perskaitęs. Tai geriausias aprašymas, kokį tik aš skačiau. Man atrodo, kad jūs galėtumėte dar ką nors aprašyti iš tos kelionės.

Dabar truputį apie save. Mane kankina artritis, ir prisiėjo prie to, kad einu pas gydytoją, pas tą patį, pas kurį eina ir mano Marie. Jisai man davė "arklinių pilių," taip, kad sunku ir praryti. Bet tos pilės biskį pagelbėjo. Tačiau mano svarumas pradėjo smarkiai pulsti žemyn. Prieš porą metų svėriau 165 svarus, o dabar besveriu 125 sv. Klausiau daktaro, kame dalykas. Jisai sako, kad tai yra "part of old age." Šiaip kraujas geras, širdis gera, atrodo, kad turiu gyventi ir kankintis,

Su pagarba,
J. Judžintas

Florida.

Kauno Politechnikos institutas dabar jau yra išleides daugiau kaip 15 tūkstančių inžinierių, bet sparciai augantį respublikos pramonę jų vis mažėja.

Dvidešimtuosius metus gyvuojantis institutas—didžiausias Pabaltijo aukštoji mokykla. Ji ruošia 70 specialybių inžinierių. Stacionare, vakariniame ir neakivaizdiniame skyriuose mokosi apie penkiolika tūkstančių žmonių. Dvidešimtyje probleminių ir atskirų šakų laboratorijų dirba daugiau kaip 1,000 žmonių — profesorių, docentų, dėstytojų, asistentų ir aspirantų. Pernai KPI mokslininkams įteikti 57 išradimų diplomai.

Kaune, šalia senojo Ažuolyno, į viršų stiebiasi nauji didžiuliai mokomieji korpusai, erdvūs, bendrabučiai. Tai auga naujausis instituto miestelis. Jo statybai numatyta išleisti daugiau kaip 25 milijonai rublių.

Nuotraukoje: radijo automatikos laboratorijoje. Užsiėmimui vadovauja dėstytojas Stasys Damašauskas. H. Labanausko tekstas, M. Ogajaus nuotrauka

Teofilio Tilvyčio kelias į Parnasą

Šių metų gegužės 15 dieną Lietuvoje mirė poetas Teofilis Tilvytis. Poetas gimė 1904 metais, Gaidžių kaime, netoli Tauragnų. Tilvytį galima priskaityti prie senesnės lietuvių poeto kartos. Dar buržuazinėje Lietuvoje jis išaugo kaip poetas ir suformavo savo pažiūrą pasaulėžiūrą. Jis rašė ir bendradarbiavo tarpe to meto amžininkų, kaip B. Sruoga, K. Binkis, F. Kirša, J. Tysliava ir kiti.

Apie Tilvyčio kūrinis kaip "Dičius," "Artojų liai" — mes šiek tiek žinome iš savos spaudos. Tilvyčio redaguotas satyrinis žurnalas "Kuntaplis" irgi pasiekdavo Amerikos krantų. Poetinė satyra buvo mėgiama žanras Tilvyčio kūryboje. Tarybinėje Lietuvoje poeto kūriniai išleisti tomiais. Žinoma, pilnesnį vertinimą Tilvyčio poetinės kūrybos padarys literatūros specialistai Lietuvoje.

Jo kelias į poeziją

Apie savo nueitą poetinį kelią Tilvytis pasakoja atsiminimų straipsnyje "Kelias į Parnasą." Jį poetas parašė 1968 metų "Poezijos pavasario" leidiniui. Matyt, poetas rašė atsiminimus jau jausdamas savo gyvenimo rudenį.

Tilvyčio jaunystė įdomi ir spalvinga. Jo talentas pradėjo kilti dar vaikystėje. Poetas pasakoja: "Dar piemenaudamas kaime, mokėjau drebinti smuiko stygas, aistringai raišyti armoniką. Mokykloje garsėjau kaip solistas, deklamatorius ir vaidintojas." O vėliau: "Kaune mokiausi dramos studijoje, dalyvavau Tautos teatro ir 'Vilkolakio' spektakliuose."

Poetas prisimena, kad jam teko vaidinti ir operoj "Kardinolo dukte." Bet čia, poetas sako: "Vaidinau soste sėdintį ir tylintį karalių."

Tilvyčių šeimoje — dvi seserys ir du broliai, irgi buvo dainos meno mylėtojai. Tad visa Tilvyčių jaunoji šeima, sako poetas, — "giedojo Tauragnų bažnyčios chore." Tačiau iš visų meno sričių, Tilvytis pasirinko poeziją.

Poeto Janonio įtaka

Jaunas Tilvytis pradėjo skaityti ir deklamuoti Liudo Giros, Maironio, Janonio, Baranausko ir kitų poetų eilėraščius. Jo dainų ir deklamacijų repertuare buvo mylimi poetiniai kūriniai: "Dul-dul dūdelė," "Kalvis," "Ar tu matei," "Trauk, bėruti," "Anykščių šilėlis" ir kiti. Janonis, matyt, buvo pirmojo eilėje. Jo "Kumėčio daina" skambėdavo:

Trauk, bėruti, trauk greičiau,
Poną einant pamaciau.
Jis ir vėl mane rūgos,
Neišvares nė vagos.

Artojas galėjo veikti jauną Tilvytį, bet dar labiau jį jaudino dramatiški darbininkų kovos vaizdai eilėraštyje "Ar tu matei?" Tilvytis deklamavo:

Ar tu matei,
Kaip grįžęs iš dirbtuvės
Namo šeimos tėvas rado,
Vaikus mirusius iš bado,
Ir kaip mergaitės — paleistuvės,
Nors girtos su svečiais kvatojo,
Širdij jaunų dienų raudėjo?
Ar tu matei?

Janonis tame eilėraštyje pavaizdavo ne tik darbininkų skurdą carinėje Rusijoje, bet ir jų kovas. Kitame eilėraščio posme poetas klausia, "ar tu matei,"

Kaip alkaną minią
Nagaikomis kazokai vaikė...

Ir gatvę lavonais prisėjo?

Jį tik labiau sustiprino

Tilvytis mokėsi Panevėžio ir Utenos gimnazijose. Kaip talentingam moksleiviui, jam teko redaguoti ir išleidinėti studentams laikraštėlių "Pirmieji žingsniai," kuriame poetas spausdino ir savo pirmuosius eilėraščius. Bet už išspausdintą laisvamanišką referatėlį Tilvytis buvo pašalintas iš gimnazijos. Tačiau tas incidentas tik labiau akstiną jaunuoį pagalvoti apie reklamuojamą buržuazinę Lietuvos "laisvę" ir "demokratiją."

Darbo ieškoti, jau 19 metų studentas, 1923 metais atvyko į Kauną. Dirbdamas raštininku finansų ministerijoje, Tilvytis matė dar daugiau negerovės to meto Lietuvoje. Tačiau Kaune, kuris tuo

metu buvo Lietuvos kultūrinės veiklos centru, Tilvytis, su jauna energija, dideliu entuziazmu, stėjo į literatūros darbą. Čia jis pasiekė ir savo poetinį Parnasą. Rašė eilėraščius, išleido pirmuosius poezijos rinkinius, aktyviai veikė su to meto futuristais, bendradarbiavo "4-vėjų" žurnale. Apie tą "bohemišką" atmosferą Kaune, Tilvytis rašo savo atsiminimuose:

"Mane, neseniai atvykusį iš apskrities miestelio, toji aplinka, skambios deklamacijos, čia pat improvizuojamos dainos stačiai pavergė. Su tuo aš greit susigyvenau, manydamas, kad taip reikia kūrybinėje draugijoje."

Ieškojimai

Tuo metu buvo "mada" poetinių ieškojimų. Jauni futuristai Putiną, Maironį ir kitus jau laikė seno amžiaus poetais. Tilvytis apie poetinius ieškojimus pasakoja: "Mes ryžomės žūt būt kuo nors išsiskirti iš to meto poezijos. Eksperimentavome, ieškojome savo stiliaus, žodyno." Net poetinių leidinių popieriaus spalva, viršelio forma įdėjo į ieškojimų diskusijas.

Tos naujovės, savo Tilvytis, "svaigino mus ne mažiau, kaip tie gėralai, kuriuos mes gėrėme." Vėliau Tilvytis pastebi, kad tie ieškojimai buvo tik "poeto brendimo" laikotarpis. Praėjus jaunystės romantikai, Tilvytis rašė jau pats "pasijuokdamas ir iš savo paskutinių keturvėjšių posmų." Jis pabrėžia: "Pajutau, kad į literatūrinį darbą mano žūrėta kaip į žodžių žaidimą, į pastangas stebinti skaitytoją." Todėl poetas grįžo prie kasdienybės temų.

Gyvenimo ruduo

Tilvytis gyveno 65 metus. 1967 metų poezijos antologijoje ir šių metų "Kultūros baruose" tilpė jo keli eilėraščiai, jau primena poeto gyvenimo rudenį. Poetas prabyla — "kas buvo žalia, nužaliavo, nužydėjo." Vadinasi, poeto vasara jau — "nužydėjo." Tilvytis jau daro savo darbų suvadą:

Staiga tu praregi,
kad tavo vasara jau baigias,
Kad viskas praaitų,
kad griebtis per vėlai.
Kada tik atskiri,
ką gera tu nuveikęs;
Kas grūdu krito,
kas paliko tik pelais.
Vėl pavasaris. Vėl viskas pražydės.
Kito nebežinau, ar sulauksi.
Daktare, nenoriu svetimos širdies,
Nuosava brangesnė man už auksą.

Tilvytis nuveikė daug — jis paliko lietuvių tautai didelį lobį poetinės kūrybos. "Kultūros baruose" (1969, Nr. 6) išspausdintame eilėraštyje Tilvytis jau prisimena mirtį, bet dar nori gyventi:

Kasdien išvaikštau aš
senamiesčio gatves
Vilnelės vingiuos
pasimesdamas klajoju.
Lig šiol aš apie mirtį
niekad nesvajuojuau,
dar vis ruošiausi
pasidžiaugsiąs senatve.

Bet poeto širdis sušlubavo. Galima spėti, kad Tarybų Lietuvos gydytojai planavo ar kalbėjo poetui įskiepyti sveiką širdį. Poetas atsisako tokios operacijos. Eilėraštyje, rašytame 1969 metais, poetas kalba apie širdį:

Poetas įspėjo — buvo jau paskutinis jam pavasaris. Poetas ne tik širdies, bet nieko kito svetimo nenori. Jo moralė sveika ir teisinga. Kitame eilėraščio posme poetas duoda pavyzdį ir kitiems, kurie ieško nepelnytų garbės. Tilvytis sako:

Nepamėgau nieko svetimo, puošnaus,
Visa tai pigu ir apgaulinga.
Tolių mirazus seniai išgyvenau,
Jie su jaunyste drauge pradingo.

Poeto Tilvyčio gyvenimas baigtas garbingai. Jis lieka pavyzdžiu poetams ir mums. Jis nesidengė "apgaulinga" skraiste, bet savo darbais pelnė lietuvių tautos pagarbą.

V. Bovinas

1969-VIII

(Skaityta LLD 75 kuopos kultūriniam susirinkime, Miami, Fla.)

Revoliucionierius, kovotojas ir Lietuvos KP istorijos tyrinėtojas

Pažymint Romo Šarmaitio 60-metį

R. Šarmaitis — aktyvus revoliucinio judėjimo dalyvis, Lietuvoje plačiai žinomas mokslininkas.

Nuo pat ankstyvos jaunystės susijęs su gyvenimu su Komunistų partija, visas savo jėgas paskyręs kovai už jos idealus, už šviesią Lietuvos darbo žmonių ateitį, R. Šarmaitis tebežengia pirmosiose partijos kovotojų gretose. Tik-tai dabar jis daugiau dar-

buojasi kaip mokslininkas, Lietuvos Komunistų partijos tyrinėtojas, savo darbais padėdamas auklėti darbo žmones revoliucinių tradicijų dvasia.

Persekiojimai jo nepalaužė

Ukmergės rajono Žuklių kaimo mažajam vaikui, Romo Šarmaitis, eidamas 17-uosius metus, tapo Ukmergės gimnazijos komjaunimo aktyvistu. Jau gimnazijos suole patirti reakcijos persekiojimai, suimimai nepalaužė jaunojo revoliucionieriaus, o dar labiau jį užgrūdino. Pašalintas iš Ukmergės gimnazijos, jis eksternu išlaikė brandos egzaminus Rokiškyje.

1929 metais R. Šarmaitis priimamas į Lietuvos KP gretas. Buržuazinės santvarkos metais jis buvo ne kartą areštuotas ir kalintas. 1930 metais už komunistinę veiklą kariuomenės teismas jį nuteisė kalėti iki gyvos galvos, tačiau bausmė kaip nepilnamečiui buvo sumažinta iki 15 metų. Iš viso kalėti jam teko apie 5 metus. I laisvę R. Šarmaitis ištrūko 1933 m., Lietuvos ir TSRS vyriausybės apsiėmus politiniais kalniais.

Kaip plunksnos darbuotojas

Nuo 1933 m. pabaigos R. Šarmaitis dirbo Maskvoje LKP atstovybėje prie Ko-

minerno Vykdomojo komiteto. 1935 m. baigė Vakarinių marksizmo-leninizmo universitetą prie Tarptautinės Lenino mokyklos.

Nuo 1936 m. dirbo žurnalo "Priekalas" redakcijoje, vėliau Užsienio kalbų literatūros leidinyje ir kt. Jau 1926 m. pradėjęs bendradarbiauti pagrindinėje komjaunimo ir partinėje spaudoje ("Darbininkų jaunimas," "Balsas," "Komunistas," JAV pažangiųjų lietuvių žurnalas "Šviesa" ir kt.), R. Šarmaitis tebėra aktyvus plunksnos darbuotojas.

Naujose pareigose

Atkūrus Lietuvoje Tarybų valdžią, R. Šarmaitis buvo Valstybinės leidyklos vyriausiasis redaktorius, o Didžiojo Tėvynės karo metu dirbo Lietuvos KP CK aparate Maskvoje, buvo "Tiesos" redaktoriaus pavaduotojas kartu organizuojant atsiskaitymą, brošiūrų leidimą, ju platinimą okupuotoje Lietuvos teritorijoje, riminosi kad pažangiųjų JAV lietuvių spaudoje pasirodytų straipsniai apie Lietuvos darbo žmonių kovą prieš hitlerinius okupantus. Po karo R. Šarmaitis Vilniuje kuri laiką buvo "Tiesos" atsakingasis redaktorius, vėliau dirbo partijos CK aparate, respublikos Rašytojų sąjungoje.

Nuo 1948 m. R. Šarmaitis yra Partijos istorijos instituto prie Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto direktorius. Tyrinėdamas revoliucinę Lietuvos praeitį, Lietuvos Komunistų partijos nuteista šlovina kovos kelią, R. Šarmaitis pasikelbė daug mokslinių ir publicistinių darbų. 1967-1968 m. "Komunisto" žurnale pasirodė jo redaguotas LKP istorijos apybraižos I tomas, kuri šiuo metu jis rengia spaudai atskiru leidiniu. R. Šarmaitis yra baskelbęs straipsnių ir iš lietuvių literatūros istorijos, daugiausia apie revoliucinius lietuvių rašytojus.

Kaip leninistas

Pasitinkant V. Lenino šimtmečio jubiliejų, malonu pažymėti, kad R. Šarmaitis daug ir vaisingai pasidarbavo, skleidždamas nemirtingas Lenino idėjas tiek savo moksliniais ir publicis-

tiniais darbais, tiek ir visa savo visuomenine-politine veikla. Ypač daug jis prisidėjo, leidžiant V. Lenino kūrinius lietuvių kalba. Jis vertė teorinį V. Lenino veikalą "Valstybė ir revoliucija," kuris 1937 metais buvo išleistas Maskvoje. Leidžiant V. Lenino Raštus lietuvių kalba, R. Šarmaitis įnešė svarų indėlį kaip prityręs redaktorius, Lietuvos KP CK Redakcinės komisijos marksizmo-leninizmo klasikų kūrinių vertimams į lietuvių kalbą narys.

Kitoje veikloje

Greta mokslinio ir publicistinio darbo R. Šarmaitis nuolat aktyviai dalyvauja Lietuvos partinėje ir valstybinėje veikloje. Jis yra Lietuvos Komunistų partijos CK narys, Lietuvių Aukščiausiosios Tarybos deputatas.

Reikšminga darba R. Šarmaitis atlieka "Mažojoje lietuviškoje tarybinėje enciklopedijoje" vadovu, darydamas jos Lietuvos KP istorijos sektoriui.

Už aktyvią visuomeninę, kultūrinę bei mokslinę veiklą R. Šarmaitis suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusio kultūros veikėjo ir nusipelnusio mokslo veikėjo garbės vardai. Kaip nuikų ne-darosa ji serbia buvo Vilniaus Valstybinio V. Kap-suko universiteto studentai, kuriems jis ilgą laiką dėstė TSKP istoriją.

R. Šarmaitis sulaukęs garbės 60-mečio sukakties, tebėra toks pat energingas, kupinas didelių kūrybinių sumanymų bei polėkių. Revoliucinės kovos draugams ir bendradarbiams malonu nalinkėti jubiliatui sėkmės ir toliau vaisingai darbuotis mokslinio ir visuomeninio darbo baruose, statant mūsų šalvie komunizmą.

Julius Lebedys

Partijos istorijos instituto sektoriaus vedėjas

TAIP PAT, KAI IR JŪS

Steponas Batoras, senio Vilniaus universiteto ikūrėjas, buvo vengras ir nemo-kejo lenkiškai, bet labai puikiai kalbėjo lotyniškai. Vienasys jis, sutikęs Lvovo arkivyskupa, stebėjosi:

— Kaip tu tapai dvasiškiu katalikų bažnyčioje, jei beveik nemoki lotynų kalbos?

— Ogi taip pat, kaip ir mūsų didenybė tapote Lenkijos karaliumi, nors ir nemokate nė vieno žodžio lenkiškai, — atsakė arkivyskupas.

PLUNKSNA IR KLUMPĖ

Plunksna. Tai stebuklingo įrankio vardas. Ji kerta baisiau kaip koks kardas. Ji gina žmonių nuo imperializmo. Ji "progreso" dėsniais augina fašizmą.

Armija prūsų nepriešai — ji sako. Iš supuvusio laužo ji pilį pastato. Bet plunksna! Ar ne per daug garbės ir tau, ir žurnalistams, — Jos nebelieka kitiems specialistams. Istorija, kurias — kur plienas tirpsta, Kur ausys raitos, kepa akys, ūsai smilksta. Esu aš specialistas klumpių. Dirbu, plūstu ir prakaituoju. O tu, brangioji! — Nesukursi net ir klumpės, Nors mano garbė — tu nešioji. Tu nepraminsi nė takelio be manęs. Mėnulis juokias iš tavęs! Tik plunksna! Kai rašysi ponui Dievui, Meldžiui: Nesakyk, kad aš storžievis.

Adomas Paršas

X 1 1969

Namas ant lingių

Per pastaruosius 50 metų žemės drebėjimai sugriovė daugiau kaip 50 stambių miestų. 1963 m. — Skoplė; 1964 — Niagara (Japonija), katastrofa Taivano saloje, sugriovimai Anchorage mieste Aliaskoje; 1966 m. — Taškentas, 1968 m. — žemės drebėjimas Sicilijoje. Žemė dažnai "purto."

Kad požeminiai smūgiai nesugriautų pastatų seisminiuose rajonuose, pastatų kampai stiprinami plienine armatūra, sienose įdedami gelžbetoniniai seisminiai žiedai, naudojamos patvaresnės statybinės medžiagos.

Atsiranda ir kitų projektų — namų ant cilindrinėjų volų, ant rutulių. Tačiau šie projektai techniškai neišspręsti, išskyrus vieną. Tai tech. m. k. F. Zelenkovo konstrukcijos namas ant lingių Ašchabade. Neliesdamas žemės, namas laisvai kybo ant ištemptų plieninių pakabų su lingėmis abiejuose galuose.

Tai gi, žemė yra pastato pakabos taškas, o ne tiesioginė atrama. Todėl žemės drebėjimo banga gali veikti tik viršutinius pakabos galus, bet ne sienas. 1960 m. Ašchabade buvo 6 balų smūgiai. Namai nepajudėjo.

F. Zelenkovas įsitikinęs, kad namams ant seismoamortizatorių nebaisūs jokie žemės drebėjimai. Dabar inžinierius projektuoja naujas gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų, kurie bus statomi seisminiuose rajonuose, konstrukcijas.

Šeimyninis albumas

Mokslininkai, tyrinėdami tokias izoliuotas žmonių grupes, kaip religinės bendruomenės, medžiotojų gentys, žvejų kaimai salose arba gentys tarp aukštų kalnų, pastebi dažnas paveldimas anomalijas ir iškrypimus.

Pasirinkti gyvenimo draugą nėra iš ko, todėl giminytės ryšiai tokiose izoliuotose žmonių grupėse tiek persipynę, kad keliems šimtams arba net tūkstančiams žmonių būtų galima užsakyti vieną šeimyninį albumą.

Adrijos jūros saloje Krk yra septynios izoliuotos gyvenvietės. Vienoje iš jų daug albinosų, kitoje — epileptikų, trečioje — neužaugusių didenybė tapote Lenkijos karaliumi, nors ir nemokate nė vieno žodžio lenkiškai, — atsakė arkivyskupas.

Marokietė sutuoktinių rūbais

BINGHAMTON, N. Y.

Iš LDS 6 kp. susirinkimo
Spalio 6 d. įvyko LDS 6 kuopos narių susirinkimas Sokol salėje. Nežiūrint, kad buvo spaudoje garsinta ir nariai raginami, kad dalyvautų, tačiau į susirinkimą mažai narių teatsilankė, tik tai devyni ir kuopos valdybos nariai ne visi dalyvavo. Tai negerai. Visi žinojome, kad už 5 dienų įvyks tas mūsų metinis banketas ir buvo numatytas reikalas platesniam pasitarimui apie tai.

Nors ir nedaug narių dalyvavo, tačiau būtini reikalai buvo aptarti ir atlikti. Iš banketo rengimo komisijos M. Lynn raportavo, kad prieš kelias dienas sužinojo, jog Amerikos Legiono pareigūnai prieš kelis mėnesius didžiai padidino salės nuomą. Nors dar LDS 6 kuopos šiam banketui salė buvo išnuomota iš pat pradžių metų už \$10 ir apie tą padidintą nuomą LDS 6 kuopos valdyba nieko nežinojo. O dabar šio banketo salės nuoma jau bus \$30 ir rengėjos turės jiems tą sumokėti. Šis salės padidintos nuomos reikalas iš Legiono pusės padarė truputį nesupratimo. O rengėjoms padaryti bent kokią pakaitą jau buvo per vėlu, nes visas jau buvo paruošta. Po visapusiško apkalbėjimo nariai nutarė įvykdyti vakarienę ir sumokėti Legionui \$30.

Tuojuo po susirinkimo atidarymo kuopos pirmininkė H. Zukienė paprašė minutės tylos pagerbimui mirusių mūsų kuopos narės Onutės Disienės. Finansų sekretorė Adelė Kumpė pranešė, kad dar vis serga V. Sadinienė. Naujai užsiregistravo pašalpi Jonas Strol, kuriam Wilson Memorial ligoninėje buvo padaryta rimta operacija. Sakoma, operacija gerai pavyko ir ligonis sveiksta. J. Strol dar gydosi ligoninėje. Linkime ligoniams sėkmingai ir greitai susveikti. Taip pat ir kitų kuopos valdybos narių raportai, kad ir trumpi, buvo priimti.

Buvo truputį diskutuotas narių įrašymo klausimas — reikalas, bet dėl neskaityto susirinkimo neįsileista į plačias diskusijas. Tačiau visi pasisakė, kad šiuo metu gauti naują narį jau nelengva. Bet ateityje ir vėl bus šis reikalas diskutuojamas.

Sekamas LDS 6 kuopos narių susirinkimas įvyks lapkričio 3 d., Sokol salėje. 226 Clinton St. Pradžia 7 val. vakare. Visi kuopos nariai prašomi dalyvauti, išskausyti raportą iš ką tik atsiųvusio mūsų banketo. Lauksime.

Turėjome svečių

Į šį banketą buvo atvykę draugai K. Naravai, net iš Shenadoah, Pa. Tai G. E. Slesoraicių giminės. Mums buvo labai malonu su jais pasimatyti ir pasikalbėti ir smagiai laiką praleisti šiame pobūvyje.

Jau skaidrės rodymui einant prie pabaigos, visiškai netikėtai į salę įėjo draugas V. Andriulis, "Vilnės" kolektyvo redakcijos narys iš Chicagos. Programai pasibaigus, vakaro pirmininkė M. Lynn iškviė V. Andriulį tarti žodį. Draugas Andriulis, trumpoje savo kalboje, aiškiai piešė šių dienų svarbiausius pasauli-

nus įvykius, pavaizduodamas ir didžiausias studentų demonstracijas kovoje už geresnes sąlygas mokyklose bei universitetuose, žiaurios susidūrimus su policija, skaitlingus areštus ir iš policijos pusės naudojimą asarinių bombų studentų malšinimui bei demonstracijų sulaukymui. Taip pat palietė ir dienraščio "Vilnės" vėjus reikalus ir visą eilę kitų reikalų.

Drg. Andriulio atsilankymas pas mus, tai tikrai buvo maloni staigmena. Ir tuo pačiu kartu labai apgailestaujame, kad nebebuvo gana laiko platesniam pasikalbėjimui, nes jau buvo laikas eiti namų link.

Bet visgi pasimatymas su šiuo toliu atvažiuosiuo svečiu, kad ir trumpi su jais pasikalbėjimai, vis tiek ilgai pasiliks mūsų atmintyje. Didelis ačiū jums, gerieji draugai, už dalyvavimą.

Teko nugirsti publikos pasikalbėjimus. Sakoma, kad mūsų banketas skaitomas prie gerai pavykusio. Apie tai bus vėliau parašyta.

Ona Wellus
LDS 6 kp. narė

Great Neck, N. Y.

Mirė Jonas Linda

Spalio 7 d. savo namuose mirė Jonas Linda, sulaukęs 86 metus. Buvo pašarvotas Flidnes Funeral Home. Jo karstas buvo gražiai papuoštas gėlių vainikais (vienas buvo nuo L.A.P. klubo). Jo atsisveikinti susirinko gana gražus būrys Jono artimųjų ir draugų narių, su kuriais jisai priklausė ir veikė bendrai LLD 72 kuopoj, LAP klube ir buvo ilgametis laikraščio "Laisvės" skaitytojas ir dosnus rėmėjas.

Pastaruoju laiku J. Linda gyveno Douglaston miestelyje ir tenai mirė, bet prigulėjo prie Greatnecko draugijų, nes čia yra gyvenęs per ilgus metus ir veikęs, ir šeimą sukūręs.

Jonas Linda paliko nuilidime savo seną sergančią žmoną, dvi dukteris ir Lietuvoje — Joniškėlo apylinkėje — paliko savo brolį ir kitus. Labai gražu, kad dukterys išpildė tėvo prašymą. Jo kūnas buvo sukremitas. Taip Jono Lindos vargingas, bet darais garbingas gyvenimas išsibaigė.

P. Bečis

San Francisco, Calif.

Labai apgailėtina, kad mūsų LLD kuopos veiklus narys Jonas Ginaitis pergyveno sunkią operaciją. Jis su žmona Maryte gyvena gražioje Santa Clara apylinkėje. Širdingiausi linkėjimai varde visų mūsų kuopos narių greitai atgauti brangią sveikatą.

—:—:—:—

Zemės drebėjimas Santa Rosa buvo jaustas ir San Franciske, bet nuostolių čia nepadarėta. Santa Rosa miestą su 50,000 gyventojų, kuris yra apie 60 mylių į šiaurę nuo San Francisco, smarkiai sukrėtė. Yra sužeistų žmonių, daugiausia stiklų bei langų išbyrėjimu. L.—ma

Philadelphia, Pa.

Pilota prieškarinis sąjūdis
Philadelphiahoje yra kelio-liko aukštojo mokslo įstaigų, kuriose vis plačiau plinta nemažas bruzdėjimas prieš aukso demonų tęsimas beprotiškas skerdynes Vietname ir kitur. Seniau tik aukšto mokslo studentai kėlė protestus prieš žmonių skerdikus, o šiandien jau prisideda prie savo mokinių ir daug profesorių. Tai geras reiškinys.

—:—:—:—

Miesto parkų policininkai truputį atsikvėpė rudens sezonui prasidėjus. Mažiau žmonių vaikščioja, mažiau užpuolimų, apipilėsimų, moterų išprievartavimų. Bet vienam asmeniui vis dar pavojinga vaikščioti kiek arčiau medžių tankumynų.

Šiaurinėje miesto srityje negrai įsisteigė kaip ir savivaldybė. Reikalui esant miesto policija tenai kojos nekelia. Nes negrai turi išsirinke savo policininkus tvarkai palaikyti. Jie apsirėngę afrikietiškomis uniformomis ir veda tvarką. Miesto policijos jokiam reikalui nesišaukia.

—:—:—:—

Spalio 11 d. LLD 10 kp. laikė savo mėnesinį susirinkimą. Narių susirinko vidutiniškai. Po perskaitymo protokolo buvo išduotas raportas iš buvusio puiklaus pobūvio rugsėjo 21 d. Nutarta paaukoti pažangiai spaudai: "Laisvė" \$50, "Vilniai" \$50, "Liaudies Balsas" \$50.

Išrinkti 5 delegatai į 6-os apskrities konferenciją.

"L" Reporteris

MIAMI, FLA.

Lapkričio 2-ą dieną Aido choras rengia pietus ir koncertą Lietuvių Socialio klubo salėje. Pietus duos 12:30, o koncertas prasidės kaip 2 val.

Aido choras atliks programą po vadovybe mūsų gerbiamo chorvedės Birutės Ramoskaitės. Bus solistų, duetų ir kitų. Dainuos mūsų choro žvaigždės May Gabrėnienė, Helana Mankauskienė, ir Birutė Ramoskaitė su savo dukrele. Publika labai myli klausyti jas visas dainuojant.

Dėkim visas pastangas, kad šis Aido choro koncertas būtų sėkmingas. Būtų gerai ir gražu, kad ir iš mūsų kaimynystės kolonijų lietuviai dalyvautų Aido choro koncerte.

LLD 75-ta kp. lapkričio 20 d. rengia bazarą. Bazarą vyriausia komisijos narė M. Kancerienė prašo, kad Miamo lietuviai prisidėtų su dovanomis dėl dazaro. Kancerienė labai laukia dovanų.

LLD 75 kp. susirinkimas ir pietūs įvyks lapkričio 22 d. Visi nariai dalyvaukite.

Laikraščio "Laisvės" vėjus prasidėjo šio mėnesio pradžioje. "Laisvės" vajininkė M. Valilionienė dirba su šilus. Aš linkiu, kad Miamės vajininkė gautų pirmą dovaną skaitytojų gavime. M. Valilionienė su V. Bovinu dabuuoja "Laisvės" \$15,000 fondo sukleimui. Aš manau, kad jie surinks nemažai "Laisvės" žaliukų.

Ex-Lowellietis

Perskaitykite "Laisvės" paduokite kitiems, kurie jos dar neskaityto.

Norwood, Mass.

Sparčiai mažinas mūsų pažangiečių draugų skaičius. Jau buvo pranešta "Laisvės" numeryje 73-iam kad Petras Kurulis rugsėjo 21 d. gavo šoką ir tapo suparalizuotas, guli Norwoodo ligoninėje.

Dabar jau galiu pranešti, kad Petro jau nėra gyvųjų tarpe. Rugsėjo 30 d. mirė sulaukęs 80 metų amžiaus.

Buvo pašarvotas P. H. Kraw šerminėje. Buvo daug sunešta gyvųjų vainikų, nuo giminių, nuo draugų ir organizacijų. Per du vakarus šerminėje daug lankytojų velionį atlankė. Spalio 3 d. 10 val. ryto gražus skaičius giminių ir artimų draugų bei draugių palydėjo į Norwoodo Highland kapus amžinam poilsiui.

Velionis paliko dideliame liudesy savo mylimą žmoną Elžbietą, 3 podukras ir daug artimos savo giminės čionai ir Lietuvoje. Petras buvo laisvų minčių žmogus. Skaitytė laikraštį "Laisvė", prigulėjo prie LDS 3 kuopos, visad lankė mūsų parengimuose, sulig savo išgalės visad aukaudavo palaikymui mūsų pažangios spaudos.

Nuo kapų visi palydovai buvo pakviesti užėti į LPB klubo salę, kur visi buvo tinkamai pavaišinti su užkandžiais ir gerimu.

Lai būna Petrai lengva šios šalies žemė amžinai ilsėtis, o žmonai ir giminėms taigpi draugams užuojauta liudėsio valandoje.

M. Uždavinis

—:—:—:—

Padėk

Širdingai dėkoju visiems savo giminėms ir draugams už šiltą užuojautą mano liudėsio valandoje. Nuširdžiai dėkoju visiems už prištus gyvųjų gėlių vainikus ir puokštes, už apsilankymą koplyčioje ir už palydėjimą mano mylimo vyro Petro Kurulio į kapus.

Labiausia dėkoju savo dukrelėms Helen, Mary ir Martha, kurios teikė man įvairią pagalbą laike šerėnų. Be jų pagalbos man būtų buvę sunku viską atlikti. Taigpi dėkoju, laidotuvių direktoriui P. H. Kraw už malonų patarnavimą.

Dėkui visiems draugams ir draugėms už simpatišką užuojautą, atvirukes, laiškus ir per "Laisvę".

Širdingai dėkoju visiems už bent kokią man suteiktą pagalbą pergyvenant tą liudną valandą.

Skiriu \$10 "Laisvės" reikalams — mano vyro atminčiai.

Elzbieta Kurulienė

Pittsburgh, Pa.

LDS 160 kuopos susirinkimas įvyko spalio 5 d., 2 val. popiet. Susirinkimas buvo gerai išgarsintas per "Laisvę", "Vilni", "Tiesą" ir ypatingai pranešė m a s. Bet į susirinkimą atvyko labai mažai narių. Labai apgailėtina, kad nariai neįdomauja draugijos svarbiu reikalu.

Susirinkime buvo plačiai raportuota apie namo sugriuvimą, buvo raportuota, kas buvo padaryta dėl namo atstatymo. Raportuota, kad suvertėjai namo nenori atlyginti už padarytus nuostolius dėl draugijos — apie

Kauno džiaugsmas ir bėdos

Žurnalistas L. Tapinas įdėdavo vaitinio iliustruoto "Švyturio" š. m. Nr. 14 išspausdino savo pasikalbėjimą su Kauno miesto Vykdomojo komiteto pirmininku (mėru) J. Šernu. Kai kuriuos gerb. mero atsakymus į žurnalistą klausimus, kiek sutrumpinę, paduosime "Laisvės" skaitytojų žiniui.

Kauno miesto mēras pelnytą garbę sako, jog "Miesto fabriky ir gamyklų medtinę produkcija sudaro daugiau kaip 30% visos respublikos gaminių." Tai puikus rekordas! Dar daugiau. Gerb. mēras teigia, jog "Neseniai mieste rikiuotė stoji dar du nauji gigantai: viena stambiausių Europoje Endokrininių preparatų gamykla, jau pradėjusi gaminti insuliną bei kitus vaistus, ir daugiau kaip 4 hektarus užimanti žuvies apdirbimo įmonė." Tačiau pramonės augimą teks apriboti dėl darbo jėgos trūkumo. Reikia, bedarbių nėra! Nauji fabrikai nebus statomi, bet esami didinami bei tobulinami. Reikės praplėsti duonos kombinatą, pieno kombinatą, vaisvandenių cėchą ir kt.

Iki 1975 m. bus pastatyta nauja šiluminė elektrinė, "kuri bus beveik du kartus galingesnė už Kauno HES" (Nemuno užtvankos — Kauno Jūros — agregatų.) Kaune šiuo metu yra apie 300,000 gyventojų, o 1980 m. bus apie 400,000. Miestui stoka darbininkų, o jų daugiau įgyvendinti, dėl butų stokos, negalima. Statybos kombinatas dirba visais galais, bet vis tiek nespėja pastatyti tiek butų, kiek reikėtų. Manoma statyti 9 ir 14 aukštų namus. Naujuose rajonuose, kur yra pastatyti naujų namų, naujakuriams dar tenka gero kaimo pavargti: nebaigtos gatvės, nėra šaligatvių, paruoštųjų, kai kur stoka apšildymo, šilto vandens, vonių ir kitų įrengimų. Reikia mokyklų, bibliotekų, dramos bei kino teatrų ir kitų kultūrinių centrų. Namų statyba eina sparčiau, nei būtina bei kultūriniai aptarnavimai. Tačiau bandoma statybą pasivyti. Ne už ilgo Dainavos srityje iškilė didelė koncertinė salė, Žalialaknyje stadionas, biblioteka, aštuonaukščiai Spaudos rūmai, supermarketas, restoranas, kavinė, kino teatras ir kt.

Bėdų ir netvarkos dar yra ir senamiestyje. Ypatingai silpnai veikia transportas. Bandoma įvesti daugiau troleibusų. O lengvųjų ماشینų miesto centre jau net perdaug. Jos užplūsta tiltus, gatves bei skvėrus ir stabdo masinį transportą. Bandoma gatves platinti ir trafika, ypatingai einanti plentais į kitus miestus, nukreipti miesto kraštais arba

3 tūkstančius dolerių. Dabar visas reikalas yra pavestas advokatui. Jeigu nebus susitarkinta, tai draugija turės eiti į teismą.

Tai yra svarbus reikalas, ir bus raportuojama nariams lapkričio 2 d. 2 val. popiet susirinkime. Todėl dalyvaukite susirinkime. Klubas buvo atidarytas spalio 19 d. 10 val. rytu.

J. K. Mažukna sekr.

ir visai miestą aplenkti apvažiavimo magistr alėmis ("bypass").

Kaunas dar turi bėdų, bet gali pasigirti ir pasiekta pažanga. Mieste yra 1,800 gydytojų, kai 1950 m. jų buvo tik 487. Gyventojų sergamumas sumažėjo 45%. Mieste yra 12 kino teatrų, kuriuos pernai aplankė apie 6 milijonai žmonių. Teatrą aplankė 440,000, kai 1938 m. teatre pabuvojo tik 190,000 žmonių. Tai progresas!

Mēras J. Šernas savo "interview" pabaigoje sako: "Žinoma, tai dar nereiškia, kad Kaune viskas idealu... Trūkumų ir bėdų turim pakankamai, bet jas žinom, su jomis kovojame. Miestas, užgydęs karo žaizdas, gyvena antrą jaunystę."

Visai teisingai pasakyta! Pesimizmui vietos nėra.

A. Petrika

Bridgeport, Conn.

LDS 74 kuopa ruošia savo 40 metų gyvavimo atžymėjimą sekmadienį, spalio 26 d., Lietuvių Jaunų vyrų klubo salėje, 407 Lafayette St., formoje koncerto ir pietų.

Dainuos Hartfordo Laisvės Choras, vadovybėje smarkios jų mokytojos Wilma Hollis.

Dainų programa prasidės pirmą val., vėliau bus pietūs, kuriuos priėms mūsų darbsčiosios gospadinės.

Tikimasi plačios atstovybės iš LDS Centro, taigpi svečių iš arti ir toli.

Bus peržvelgiama šios LDS kuopos ir abelnai visos organizacijos 40 metų veikla. O tai galima pasidžiaugti ir pasididžiuoti to periodo gražiais darbais. Ypatingai dabar, kuomet eina vėjus už naujų narių įrašymą į LDS, svarbu skel-

ti ir pasakyti visuomenei, ką LDS nuveikė ir ką ateityje galės nuveikti. O LDS 74 kuopa pasiryžus šiam vajuje laimėti pirmą dovaną už naujų narių prirašymą.

—:—:—:—

Spalio 8 d. mirė LDS narė sulaukus senyvo amžiaus Augusta Pudimienė. Jos vyras Jonas Pudimas mirė apie 15 metų atgal. Sūnus Albertas mirė prieš 8 metus. Nuliudime liko marta, 3 anūkai ir 2 anūkės.

Mirusieji visi priklausė LDS 74 kuopai. Tai nuostolis organizacijai.

Reiškiu gilią simpatiją nuliudime likusiems artimiesiems.

J. J. Mockaitis

Trumpai iš visur

Washingtonas. — Apskaičiuojama, kad moratoriumo sąjudžiai buvo praveisti 1,000 miestų ir miestelių.

Paryžius. — Vietos jaunimas taigpi turėjo moratoriumą prieš Vietnamo karą.

New Haven, Conn. — Daugiau kaip 50,000 studentų ir kitų piliečių dalyvavo moratoriume, reikalaudami baigti karą.

Atėnai, Graikija. — Čia įvykęs žemės drebėjimas su pirmą val., vėliau bus pietūs, kuriuos priėms mūsų darbsčiosios gospadinės.

Bonna. — Šimtasis Vokietijos karinis džetas su dužo, lakūnas išsigelbėjo.

Oslo, Norvegija. — Garsioji filmų aktorė ir ledais čiuzinėjimo žvaigždė Sonja Henie mirė keliaudama lėktuvu iš Paryžiaus.

Ji ilgai sirgo kraujo vėžiu. Ji buvo 57 metų amžiaus.

Vajininkų Atidai

Vajaus skelbime skaitote, kad naujiems prenumeratoriams bus \$8 metams, vieton \$9. O prie to dar gaus dovaną vieną iš sekamų knygų:

J. Ragauskio — ITE, MISSA EST!

J. Gasiūno — MANO DESIMTMEČIAI AMERIKOJ

Sudarė Ona Narbutienė — JUOŽAS NAUJALIS

A. Bimbos — JAV DARB. JUDEJIMO ISTORIJA

KLESTI NEMUNO KRAŠTAS

KELIAS Į NAUJĄ GYVENIMĄ

PRISIŠKĖLUSI LIETUVA

F. Bonoskio — IŠKYLA

Sudarė V. Kazakevičius — GRAŽI TU MANO

BRANGI TĖVYNE

A. Morkaus — "VADUOTOJAI" IS ARTI—

J. Baltušio — TĖVŲ IR BROLIŲ TAKAIS

T. TILVYČIO — USNYNĖ —

D. M. Šolomsko — PASAKOJIMAI IS ISTORIJS

J. KASKAČIO — ŽMOGUS IR MASINA

IS ATSIMINIMU

Dr. S. T. Matulaičio — RELIGIJA

Ant. Venclovos — MARIJA MELNIKAITE

Dr. A. Petrikos — LLD IR PAZANGIEJI

AMERIKOS LIETUVIAI

R. MIZARA — POVILAS JURKA

ALGIO LUMBIO NUOTYKIAI

UKANOS

I. MIZARIENĖS — JAUDINANTYS SUSITIKIMAI

Viršminėtos knygos yra labai įdomios skaityti. Kalbinkite savo pažistamus, kurie dar neužsiprenumeravę laikraščio "Laisvės" tapti prenumeratoriais. Nevientik vajininkai, bet ir kiti laisviečiai turėtų pasidarbuoti gavime naujų skaitytojų. Bus garbė Jums, ir jūsų miesto vajininkui.

—ADMINISTRACIJA

CLEVELAND, OHIO.

Šis jau paskutinis pakvietimas į CLM klubo pažmoni, kuris įvyks ketvirtadienį, spalio 23 d. Pietūs bus duodami pirmą valandą dieną. Seimininkės rūpinasi, kad skoningai pavaišinti dalyvius.

Kaip jau buvo anksčiau minėta, durys bus atdaros anksti, nes šeimininkės reikės pradėti ruošti pietus. Tokiu būdu, kurie mėgsta žaidimą, galite atsilankyti kada tik patinka.

Seimininkės prašo visų kas tik galite, atneškite dovanėlių.

Taipgi, visi esate kviečiami — jauni ir seni. Užtikriname, kad praleistie diena smagiai, draugiškai, o taipgi ir naudingai.

Vieta ICA Italų svetainė, 1591 St. Clair Avenue.

Spalio 10 d. įvyko CLM klubo susirinkimas. Narių atsilankė nedaug, nors diena buvo labai graži. Gaila,

kad ne visos narės kreipia atydą į organizacijos reikalus. Kitos tik laukia, kad kas kitas atliktų visus darbus. O reikėtų visoms bendrai veikti.

A. Palton klubo pirmininkė atidarė susirinkimą ir pasiūlyk tvarkos vedėją. Ji pakvietė klubo nares atstojimu pagerbti mirusių klubo narę Jule Werner. Plačiau apie velionę parašys A. Kazilionienė.

Sergančių narių šiuo tarpu neturime. Linksma, kad visos narės sveikos.

Išrinktos darbininkės būsimam pažmoniui, kuris įvyks spalio 23 d.

Nutarta paaugoti Raudonajam Kryžiui \$10 iš izdo, o dar surinkta ant vietos \$9.10. Tai auka benamiams.

Seimininkės prašo narių, taipgi ir parengimo dalyvių, paramos būsimam parengimui. Būtų gerai priduoti dovanėles iš anksto komisijai.

Kai kurios narės skambina klausdamos kada įvyks susirinkimai. Prašau įsitiemyti: susirinkimai laikomi kiekvieną antrą penktadienį mėnesio, pirmą valandą po pietų. Vieta: EOUV, 12618 Shaw Avenue.

O. Bakerienė randasi Lakewood Hospital, 14519 Detroit Avenue. Ją pristatė ten jos gydytojas ir jis ją prižiūri nemokamai, nes ji neturi iš ko mokėti. Kas galite aplankyti ją, bei pasiųskite atviruką.

Korespondentė A.S.

Waterbury, Conn.

Mirė Pijus Petrauskas

Spalio 7-tą dieną, po trumpo ligos, mirė Pijus Petrauskas, sulaukęs 84 metų. Gyveno 2 Center St., Prospect, Conn.

Buvo pašarvotas Stokes Funeral Home, Waterbury ir palaidotas laisvai spalio 9-tą dieną Lietuvių laisvose kapinėse.

Liudėsį liko jo brolio žmona, Ona Petrauskienė, pas kurią Pijus gyveno per paskutinius kelis metus. Taipgi liko keli brolio sūnūs ir dukterys ir kiti giminės, kurie gyvena Prospect, Conn.

Buvo gimęs ir augęs apie Pajavonį Lietuvoje. Atvyko į šią šalį jaunas būdamas. Daug metų gyveno Brooklyn, N. Y., iki buvo sveikas ir galėjo dirbti. Iš amato buvo kriaučius. Turėjo daug nelaimių savo gyvenime. Turėjo didelę operaciją ant akių, kad pataisyti regėjimą ir buvo praradęs abidvi kojas virš kelių, važinėdavo kedėje su ratukais.

Buvo susipratęs ir apsišvietęs žmogus. Prigulėjo prie Lietuvių Darbininkų Literatūros 28 kp. ir skaitė "Laisvę" ir kitus pažangius laikraščius per daugelį metų ir remdavo finansinai.

Visada stengdavosi atsilankyti į mūsų parengimus, nors jam ir sunku buvo nuvykti į juos, bet visuomet surasdavo būdą ir visuomet dalyvaudavo su mumis.

Gili užuojauta jo likusiems giminėms, o jūs, Pijūšai, išsėkis ramiai Lietuvių laisvose kapinėse.

M. Svinkūnienė

St. Petersburg, Fla.

PRANESIMAS

LLD 45 kuopos pramoga įvyks spalio 25 d., 12 val., Laiskanėsių salėje, 314-15th Ave. So. Bus duodami pietūs, šokiai ir kiti įvairumai. Tikimasi sulaukti tolimų svečių, viešnių.

Lapkričio 2 d. 11 val., toj pat vietoj, įvyks kuopos mėnesinis susirinkimas. Bus išduoti raportai iš veiklos per komisijas ir nutiesiami planai veiklos dėl ateities. Pasimatysime tuose sambūriuose.

Vikutis

FOR SALE

School Bus for Sale. Regular and side lift gates. Immediate delivery. Price reasonable, passed New Jersey motor vehicle inspection. May also be used for peddlers, rolling stores, five and drum corps, bands campers, churches. Construction workers, and transporting employees. Day camps, bowling alleys, etc. Write Bus Company, 848 Broadway, Newark, N. J. 07104. Call: 201-482-7172; 482-3863; 623-2692.

HELP WANTED-MALE-FEMALE

CHEMICAL OPERATORS

You can go a long way at Nopco with little chemical experience!

Up to 2 yrs. of it is all we prefer. That's not asking a lot when we pay as high as \$3.18 to \$3.30 per hour (depending on the position) to start. And we do more to encourage your progress—not with talk—but with liberal benefits, including a tuition refund plan, and a stock option plan to name a few.

Whether you're a high school grad or not, we have a rotating shift position for you at our Carlstadt facility. Must provide own transportation. To find out first-hand how you can contribute to Nopco's progress as one of the leading chemical firms in New Jersey and the U. S., call Carl Schnieders for an appointment at 484-8400, Ext. 344.

NOPCO

CHEMICAL DIVISION

DIAMOND SHAMROCK CHEMICAL CO.

13th St., Berry Ave., Carlstadt, N. J. 07072.

(75-78)

WOOD WORKING. All ground

machine hand in furniture shop.

Full or part time. Apply: 1010

W. York St. PO 9-1324.

(77-83)

COLLEGE CAFETERIA. Dish-

room help. Mon. thru' Fri. 40 hours.

6 AM to 4:30 PM. Union & Co.

benefits. Call 643-2746. Ambler, Pa.

(77-83)

PORTERS. Experienced. Luxury

high rise Apt. House. 40 hours.

Union benefits. CEDARBROOK

HILL APTS. 885-1300.

(77-83)

AUTO

MECHS

SKILLED/SEMI-SKILLED

Check these offers!

1. Weekly salary per plan. 2. Bonus system—over and above salary.

3. Sick leave pay. 4. Holidays

Vacation pay. 5. 40-hr. week, plus

time and one-half over 40 hrs.

6. Insurance—health and life.

7. Uniforms furnished. 8. Latest

equipment tools. 9. GM plus other

training courses available. 10. Top

shop-competent management with

61 yr. reputation as a service-

oriented dealership.

Why settle for anything less

than the best? Call Mr. Hoffman

or Mr. Tempido today.

STILLMAN & HOAG

Grand Ave. at Rte 4,

Englewood, N. J.

569-9000

(77-79)

CUSTODIAN. Hours are 4-12 PM.

Fringe benefits, liberal pension plan.

Starting salary \$5200. Contact:

UNION COUNTY TECHNICAL

SCHOOL, 1776 Raritan Rd., Scotch

Plains, N. J. Mr. Pieske, 889-2000,

Ext. 64.

(77-79)

ACCOUNTING

RECEIVABLES

Our growing Co. is in need of a

capable and reliable gal, who has

had previous experience working in

a credit dept.

Liberal Co. benefits to right person.

Call Polly Madison. GL 7-400.

Ext. 44 for appt.

PERFECT PHOTO, INC.

4901 Stenton Ave., Philadelphia

(77-79)

Washingtonas. — Hayns-

wortho užgyrimas Aukšč.

Teismo teisėju buvo patvirtintas

senato juridinėje komisijoje 10 balsų prieš 7.

Be galutinas užgyrimas

abejotinas.

HELP WANTED-MALE-FEMALE

HELP WANTED-MALE-FEMALE

GOLF COURSE

Maintenance men. Springhaven Club.

Permanent. Call Mr. Snyder.

Between 2:30 and 3 P.M.

TR 2-4502.

(67-79)

WAREHOUSE MEN

Full time. 8 AM—4:30 PM.

Advancement.

Overtime. Excellent Company Fringe

Benefits.

Free Hospitalization and life insur-

ance. Paid holidays, and vacation.

Apply:

GRAND-WAY DISTRIBUTION

CENTER

43 McKee Drive, Mahwah, N. J.

201-529-3838.

(72-78)

COLOR MATCHER. Must be fa-

miliar with vinyl printing inks. Ap-

ply in person:

FIELDS PLASTICS & CHEMICALS

199 Garibaldi Ave., Lodi, N. J.

Mr. Mayer.

(73-82)

SHEET METAL MECHANIC. Close

tolerance, chassis and cabinets, 18

hours a week. Overtime.

ANCHOR PRECISION PRODUCTS

489-6565, Hackensack, N. J.

(71-80)

SECURITY GUARDS

Full or part time. No experience

necessary. Openings in Trenton,

Kingston, Lambertville and Penn-

ington. Several select positions

open for men with some experience.

Paid vacations, free insurance, uni-

forms furnished. Top salary. Pink-

erton's, Inc. 609-587-7532.

An Equal Opportunity Employer

(70-78)

MEN

Dye House Labor. Good rates.

Full fringe benefits

Day shift

425-2122

(72-77)

WAREHOUSE-health and beauty

aids, 5 day week, paid holidays, va-

cation, health and welfare, other

fringe benefits. Phone Mr. Burns,

215-265-2250.

(67-77)

MECHANICS & TRAINEES

Wood working conditions. Good pay.

Fringe benefits.

Apply:

STEPHAN-LEEDOM CARPET CO.

Allegheny Ave. & Howard St.

GA 6-2402.

(75-79)

Part Time Meat Wrapper

Part Time Deli Worker

Full Time Butcher

2 Night Crew Men.

For several Shop-Rites. Apply to

Mr. Maryland. BERNARDSVILLE

SHOP-RITE, Rt. 202, Bernardsville,

N. J. 201-766-9859.

(75-84)

EXTRUDER OPERATORS. Main-

tenance Mechanics wanted for Poly-

ethylene blown-film plant. Unusual

and very attractive annual wage

plan. All other fringe benefits, many

opportunities for management training

and promotion. Phone 622-5800.

Ext. 202. Mr. Tom Somers, Newark,

N. J.

(75-84)

SHIPPER-RECEIVER. Only Am-

bitious man need apply, must have

good employment record. Excellent

benefits include pension plan, profit

sharing, insurance, major medical,

etc. Good salary, 624-5581.

(77-80)

Mr. J. E., Newark.

(77-79)

DISPLAY MAN. Immediate full

time opening. Experience desirable

but no necessary. Convenient hours.

Famous benefits program: Profit

sharing, paid vacation, discounts.

Apply Personnel Office, 9:30—5,

Mon., Sat., SEARS, Vineland, N. J.

An Equal Opportunity Employer.

(77-79)

HELP WANTED-MALE-FEMALE

MACHINE OPERATORS. Openings for blown plastic bottle machine operators. Benefits include group insurance, paid holidays and vacations. Excellent working conditions. Plant operates continuously 7 days a wk. with rotating shifts with shift differential. OWENS ILLINOIS INC., 2900 Woodbridge Ave., Edison, N. J. Equal Opportunity Employer. (73-83)

AUTO MECHANIC. New Jersey's largest Lincoln Mercury dealer. Good salary, liberal benefits, incentive, ideal working conditions. Contact Jim Burky, President for interview.

NEWARK LINCOLN MERCURY 420 Bloomfield Ave., Newark, N. J. 484-4300. (71-77)

CLERICAL. We have a position available in our warehouse shipping dept. for a capable young man with a future.

Apply in person:

CRANFORD WAREHOUSE

715 South Ave. E. Cranford, N. J.

201-272-6800.

(72-78)

PANTRY WOMEN. Full and part time. All Company benefits. Apply in person between 2 and 4 PM. or call for appointment. CA 4-7949. Mrs. Endicott. STOUFFERS. Benson East, Jenkintown, Pa.

(73-79)

MACHINIST OR

LATHE OPERATOR

General Machine Shop

Call 384-0545

Dumont, N. J.

(73-84)

MEN. DYE HOUSE LABOR.

GOOD RATES.

FULL FRINGE BENEFITS

DAY SHIFT

425-2122.

(73-78)

ENGINEER—LICENSED. Under-

stand refrigeration. Maintenance

Mechanic with electrical experience.

BREUNINGER DAIRIES

3015 N. 7th St., Phila., Pa.

BA 5-4863.

(71-77)

EXTRUDER OPERATIONS. Main-

Palaidotas Antanas Meškis

Spalio 13-tą dieną mirė Antanas Meškis, sulaukęs 84 metų amžiaus. Buvo pašarvotas Shalins šermeninėje ir spalio 16-tą dieną palaidotas Cypress Hills kapinėse. Išlydint iš šermeninės Jonas Juška pasakė atsisveikinimo kalbą, o kapinėse prie kapo pakalbėjo Antanas Bimba.

Po laidotuvių, Antano žmona užkvietė visus palydovus pas Vyt. Belecką (Winter Garden restaurane) kur visi buvo skaniai pavaišinti.

Antanas Meškis buvo laisvų partijų žmogus ir padėjo pažangiems darbininkams kovoti už geresnį būvį ir lygias teises per suvirš 50 metų. Jis skaitė laikraštį "Laisvė" buvo jos rėmėjas ir tuo prisidėjo prie skleidimo apšvietos tarp žmonių. Ir kadangi jis buvo siuvėjas, tai prigulėjo siuvėjų unijoje ir uoliai veikė jos komitetuose, streikuose per ilgus metus.

Antanas gimė 1885 m. Kuršėnų miestelyje, Lietuvoje, ir paaugęs į ber-

niuką tarnavo pas turtuolį Šiaulių mieste. Amerikon atvažiavo 1905-tais metais ir ilgiausiai gyveno New Yorko miesto priemiesčiuose—Brooklyne, Ozone Parke. Dirbo siuvyklose.

Antanas, išgyvenęs gražų amžių, mirdamas paliko dideliame nuliūdime žmoną Juliją, du brolvaikius—Charles Meškis ir Joseph Meškis: taigpi 5-klas dukterėčias: Mrs. Helen Gizara, Mrs. Antoinette Kaminski, Mrs. Ann Setevage, Mrs. Elizabeth Klein ir Mrs. Mary Mack.

Tad velionio žmonai Julijai ir visiems giminėms ir artimiesiems reikiame nuostirdžią užuojautą.

Ir taigpi Antanas turėjo ir brolį Juozą Amerikoje, kuris jau miręs.

Tai ir išsėkis, Antanai, čia Amerikos žemelėj. Lai šviečia skauti saulė ant tavo kapo per amžių amžius! O mes liekame tau dėkingi, kad padėjai kovoti prieš skriaudas.

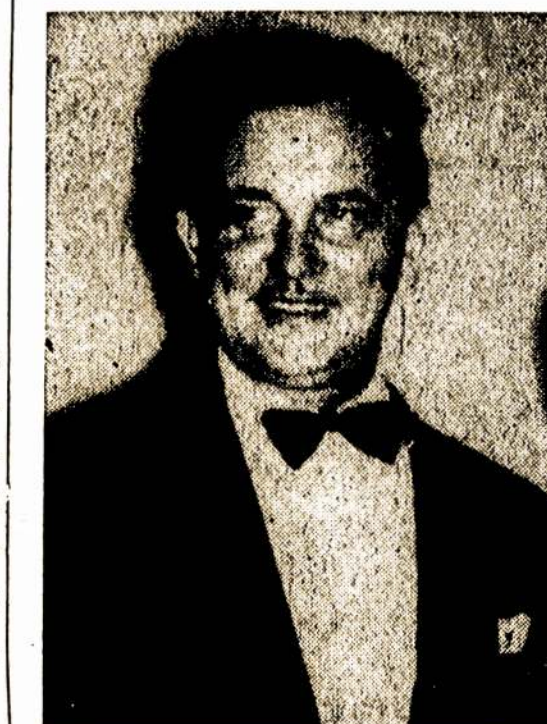
Buvęs Draugas

Kultūrinė popietė iš dainų, kalbų nuotraukų

Lietuvių Literatūros Draugijos 185 kp. turės labai įvairią kultūrinę programą šį sekmadienį, spalio 26, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park. Pradžia 2 val. popiet.

Programoje dalyvaus: Mildred Stensler, Viktoras Bekeris dainuos ir nuotraukas (skardes) rodys, "Laisvės" kolektyvo duetas Nellie Ventienė ir J. Grybas, "Laisvės" redaktorius A. Bimba, Anne Yakstis ("Tiesos" angliško skyriaus redaktorė) ir kiti.

Kviečiame ne tik iš New Yorko, bet ir iš plačios New Yorko apylinkės atsilankyti ir smagiai, kultūringai popietę praleisti.

Įėjimas tik \$1. Po gražios programos būsite pavaišinti kava ir tortu.

LLD 185 Kp. Valdyba

Vel rūpestingai padirbėjo

Po to, kai "Laisvės" redakcijos ir administracijos raštinės nudažė, keletas draugų vėl nemokamai padirbėjo, nudažant "Laisvės" raštinę duris ir langines. Šį darbą atliko draugai P. Venta, M. Stakovas ir J. Nevinskas.

O drg. Bill Malin nemaža laiko įdėda vidaus švarai. "L" administracija reiskia jiems širdingą padėką. V

SVEIKINA IŠ LENINGRADO

Hello Lillian! Sveikinu iš gražaus ir linksmaus TSRS miesto Leningrado.

Daug labų visiems. S. J. Jokubka

MIRĖ

Brooklyno "Darbininkas" praneša, kad spalio 7 dieną mirė prelatas Juozas Kelmelis, Newarko šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas. Mirė sulaukęs 87 metų amžiaus. Į kunigus išimokė čia Jungtinėse Valstijose. Kunigu buvo įšventintas 1916 metais, o 1949 metais pakeltas į prelatus. Palaidotas spalio 11 dieną.

Užrašykite "Laisvę", savo giminėms, gyvenantiems Lietuvoje. Prenumerata 12 dolerių.

Dar sveikinimų

Po banketo P. Šolomskui ir V. Bunkui pagerbti gauta dar keletas sveikinimų. Štai, prašome pasiskaityti:

Linkiu Petriui ir Valiui geros sveikatos ir ilgai, ilgai gyventi. Jų pagarbai siunčiu \$20 į "Laisvės" fondą. Paulina Jasilionienė, Binghamton, N. Y.

Jūs vertai pagerbėt du žymius pažangios spaudos ugdytojus: Valį Bunkui ir Petrą Šolomską. Valys Bunkus yra plačiai žinomas, didžiai gerbiamas ir visų pažangių Kanados lietuvių, kaip nuostirdus tiesiog tėviškas. "Liaudies Balso" puoselėtojas. Valio Bunkaus vardas Kanados pažangių lietuvių niekuomet nebus užmirštas.

Linkime jiems geriausios sveikatos, daug nenuilstančios energijos jų kilniuose visuomeniniuose darbuose išlaikyme lietuvišku pažangiu laikraščiu išsivijoje. Prie progos paspauskite jiems dešines ir perduokite mūsų nuostirdžius linkėjimus. Ju pagerbimui mes stengsimės ši "Laisvės" vėlavį kiek galint pasekmingiau praveisti Kanadoje.

K. Kilikevičius, "Liaudies Balso" Adm., Toronto, Canada.

Didžiai gerbiamas drauge Bunkau! Leiskite man pasveikinti jus 65 m. jubiliejais proga. Šis jubiliejus, pažymintis didelį ir garbingą jūsų praeito gyvenimo tarpusni, skatina bent trumpai mintimis peržvelgti JAV pažangaus judėjimo pastaruosius dešimtmečius.

O kartu ir teisėtą pasididžiavimo jausmą sukeliančią JAV pažangių lietuvių organizacijų veiklą.

Man malonu šia proga pažymėti, kad Jūsų asmeninis indėlis į tos veiklos palaikymą yra įžymus, gerai žinomas ir vertinamas visų susibūrusių lietuvių, negailėjusių ir nerailinčių savo jėgas atiduoti kilniems kovos už darbo žmonių laisvę ir demokratiją idealams.

Leiskie iš visos širdies palinkėti Jums geros sveikatos, ilgn gyvenimo metų, jaunatviškos energijos pažangių organizacijų veikloje, didelės asmeninės laimės.

Nuoširdžiai Jūsų, Edm. Jušks, Washington, D. C.

MIRĖ

Raymond Česnavičius, 55 m. amžiaus. Mirė spalio 12 d., namuose, Glen Cove, N. Y. Jo kūnas buvo sudegintas Maspetho Krematorijoje. Raymond yra žinomas dainininkės Margaretės Česnavičiūtės-Petrikienės brolis. Jis taigpi paliko nuliūdime žmoną Caroline, sūnų, dvi dukteris ir 3 anūkus. Taigpi brolį, tris seseris ir motiną.

Šią liūdną žinią telefonu pranešė velionio švogeris dr. A. Petrika.

New Yorkas.—200,000 šio miesto unijistų užgyrė karui moratoriumą, kartu reikalauja ištraukti amerikiečius iš Vietnamo.

Dar apie pikniką pas Čiurlius

Spalio 12 d. buvo gražiausias rudens oras, daugiau buvo panašu į vasaros saulėtą dieną. Pas Čiurlius suvažiavo apie 40 automobilių. Tokio gausaus svečių lankymosi pas Čiurlius dar niekad nebuvo.

Tai buvo paskutinis šių metų piknikas. O jis buvo labai geram tikslui—finansinei "Laisvės" paramai. Gausi publika tikrai prisidėjo prie šios svarbios paramos.

Iš New Yorko atvyko 7 automobiliai, kai kurie atvežė net po 6 svečius. Buvo nemažai iš New Jersey valstijos, taigpi iš Philadelphiajos ir apylinkės. Buvo graži grupė iš Wilkes-Barre, Pa. Bet ši sykį nieko nebuvo iš Shenandoah, Pa.

Apart to, kad visi susimokėjo po \$4 už geras pietus, daugelis ir paaukojo "Laisvei". Bet ir Čiurliai daugelį "apdovanojo" savo sodo obuoliais. Prisirinko prisikrėtę, kiek tik kas norėjo.

"Laisvės" redaktorius A. Bimba kiek plačiau paaiškino apie sunkią mūsų spaudos finansinę padėtį. "Vilnės" redaktorius V. Andrusis taigpi apie pažangią spaudą kalbėjo ir priminė, kad ir "Vilniai" reikia paramos. Matėsi, kai kurie jam pridavė aukų.

"Laisvės" administratorė L. Kavaliauskaitė priminė jo aukas ir pnumeratorių mokestį.

V. Grupkaitis gerėjosi laisviečių pikniku, taigpi aiškino, kad gyvendamas Sibire turi patyrimą, kaip greit Sibiras progresuoja.

Trumpai kalbėjo Juozas Botyrius, iš amato siuvėjas, atvykęs pas brolį į Bayonne, N.J., praleisti atostogas. Jis nurodė, kad tie, kurie seniau Kauną ar kitus miestus yra matę, dabar jų nepažinti, nes statyba juos padarė visai kitokiais. Progresas eina visu smarkumu. J. Botyrius žada netrukus grįžti namo prie savo darbo.

Sveikinome ir linkėjome ilgiasius metų mūsų jubiliatams K. Čiurliai, L. Tilvikui ir Barštienai.

Saulutė jau už medžių vakaras artinasi. Svečiai atsisveikina ir grįžta namo, džiaugdamiesi gražiai ir naudingai laiką praleide, savo laikraštį "Laisvę" parėmę.

Dabar laisviečiai laukia dar didesnės sūveigos—"Laisvės" metinio koncerto, kuris įvyks lapkričio 9 d.

Rep.

Apiplėšė sveturginių gynimo komitetą

Amerikinis Sveturgimiams Ginti Komitetas mums rašo:

Dear Friends,

We, too, had a robbery on September 19. The thieves took our safe and new IBM typewriter. From the safe we lost \$57 in cash receipts, \$58.57 from Petty Cash, \$30 in stamps besides some important papers. When the battered up safe was found on 22nd St., we rescued the checks, thank goodness. But we have not rescued our good right and left arms—the typewriter. Today that typewriter would cost \$551.30 with taxes.

This is a special burden to the Committee since we just have had most heavy expenditures putting out our latest brochure, Concentration Camps, USA which we did at cost. Some friends suggested that other friends and contributors might be interested in helping wipe out this loss. We realize that additional costs exist for everyone today. We would appreciate whatever you may be able to afford to help cover these added expenses.

Sincerely,
Rev. Lee H. Ball
Treasurer

Tarp Lietuvių

Buvusi brooklynietė Josephine Augutienė, pirmą sykį keliuone, padovanojo laisviečiams bonką saldaus vyno (Petro ir Valio bankete). Ji rašė iš Saratoga, N. Y., o vėliausia iš Montreal, Canada. Sveikina visus laisviečius ir linki visiems geros sėkmės.

Elizabeth, N. J.,: Sužinojau, kad vėl ligoninėje randasi pažangiųjų organizacijų narys A. Skairus. Priežastis ligos nepasakyta, bet tikimės, kad vietiniai draugai plačiau apie drg. Skairių parašys.

Linkiu jam greitai pasveikti ir vėl dalyvauti mūsų tarpe.

L. K—tė

Parengimų Kalendorius

Spalio 26 diena

Kultūrinis parengimas. Rengia LLD 185 kp. Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park. Pradžia 2-rą valandą.

Lapkričio (Nov.) 9

"Laisvės" metinis koncertas, lenkų New National salėje, Brooklyno dalyje Greenpointe.

Gruodžio 14 diena

LDS 13 kuopos kultūrinė popietė "Laisvės" salėje, Ozone Park, N. Y. Pradžia 2 valandą.

"Inteligentija"

Yra lietuvių, kurie laisvę mėgsta švistelt savo "inteligentiškumu". Visur ir visada jie pirmiausia pasigiria, kad jie ne eiliniai, ne paprastai žmonės, bet "inteligentai". Na, tad žvilgtelkime bent į kelis to "inteligentiškumo" pavyzdžius.

Per vieno radijušo pikniką pereitą mėnesį atvyko prie vartų "žymus artistas" su "žymia" žmona ir dar neįžengę parkan sužinojo, kad iš Tarybų Lietuvos yra svečių piknike. Labai garsiai ir griežtai pasisakė "artistas", kad jis nekels kojos į tą pikniką, kol ten bus lietuvių iš Tarybų Lietuvos.

Dabar kita bėda. Juozas Audėnas, buvęs kada nors Lietuvos vidaus reikalų ministras, dabar koks tai korespondentas, atvyko į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje New Yorke sušauktą sambūrį pagerbti naujai paskirtą Centro sekretorių Budreckį. Įėjęs mato, kad ten randasi SLA narė žymi žurnalistė - fotografė. Jis kategoriškai pareiškia: arba ji jauk arba aš. Vargšui teko padaryti 180° posukį... Žurnalistė pasiliko sambūryje.

Štai ką daro ir kaip elgiasi save reklamuojanti "inteligentija".

Reporteris

ANNIVERSARY TOURS

ANNOUNCES THREE LAST TOURS FOR 1969 TO THE U.S.S.R.

Don't miss this. Take advantage of special low winter rates at the height of cultural events in the U.S.S.R.

RUSSIAN WINTER TOURS

Leave NOVEMBER 3
Arrive Moscow Nov. 4-8 (See Red parade)
Nov. 9-10—Vladimir Suzdal
Nov. 11-14—Leningrad
Nov. 15—Novgorod (excursion)
Nov. 16—Return Moscow (night train)—Nov. 17,
Nov. 18—Return to New York Farewell Dinner □ \$595.00

Leave DECEMBER 19
2 days in Copenhagen
13 days in U.S.S.R.
Moscow—4 days
Leningrad—4 days
Kiev—3 days
Excursion to Vladimir Suzdal (2 days)
Theatres, New Years Party, Farewell dinner
all inclusive—1st class hotels
double occupancy, 3 meals □ \$625.00

Jan. 4—Return to New York
Leave DECEMBER 19
2 nights in Copenhagen
Arrive Leningrad Dec. 22—24 (Kirov ballet—or theatre—opera)
Dec. 25-27—Tbilisi (Georgia)—Xmas dinner
Dec. 28-29—Erevan
Dec. 30-Jan. 3—Moscow—New Years Celebration—Farewell Dinner □ \$635.00

Jan. 4—Return to New York
VILNIUS CAN BE SUBSTITUTED
A Bus-Train-Plane trip throughout the countryside of LITHUANIA can be arranged.
Write immediately
ANNIVERSARY TOURS
ROOM 1623E — 342 MADISON AVE., NEW YORK, N. Y. 10017
For further information call V. G. Burtan
Telephone: (212) 986-4678

Mirus

MARIE RUŠINSKAS

Aido Choras reiskia gilią užuojautą savo narei Konstancijai Rušinskienei, netekus mylimos marčios.

Aido Choras ir valdyba
Ozone Park, N. Y.